

سودای پادشاهی بعد از شکست جمهوری

۲ آبان ۱۴۰۰ ساعت ۱۳:۴۳

رضاخان چون عدم اجرای نقشه جمهوری را در اثر فعالیت محمد حسن میرزا ولیعهد و کوشش مدرس و اتباع مدرس می دانست، در صدد تضعیف مدرس برآمد و این فکر در سردار سپه قوت گرفت که وقتی می تواند مجلس مؤسسانی به میل خود به وجود آورد که او را به ریاست جمهوری انتخاب نمایند، چرا پادشاه نشود و اکنون که مجلس برای خلع سلطنت قاجاریه آماده است، چرا این ودیعه الهی را به او نسپارند؟

بعد از شکست طرح جمهوری، رضاخان به این فکر افتاد که به جای تغییر حکومت از پادشاهی به جمهوری، پادشاهی را از قاجار به خود انتقال دهد. تحقق این اندیشه از نظر رضاخان مستلزم برکناری و یا حذف مخالفان بود. بر این اساس، مخالفانی چون مدرس در رأس مخالفان قرار گرفتند.

« رضا خان چون عدم اجرای نقشه جمهوری را در اثر فعالیت محمد حسن میرزا ولیعهد و کوشش مدرس و اتباع مدرس می دانست، در صدد تضعیف مدرس برآمد و این فکر در سردار سپه قوت گرفت که وقتی می تواند مجلس مؤسسانی به میل خود به وجود آورد که او را به ریاست جمهوری انتخاب نمایند، چرا پادشاه نشود و اکنون که مجلس برای خلع سلطنت قاجاریه آماده است، چرا این ودیعه الهی را به او نسپارند؟ منتهی، می بایستی جلو فعالیت محمد حسن میرزا و مدرس را بگیرد و دسته بندی و جنب و جوش آن ها را متوقف سازد. این بود که شبی در منزل نصرت السلطنه، عموی احمد شاه، مجلسی ترتیب داد که در آن مجلس محمدحسن میرزا ولیعهد و نصرت الدوله فیروز و سیدحسن مدرس و چند تن دیگر حضور داشتند. پس از گفتگوی زیاد سردار سپه به محمدحسن میرزا گفت که منظور من خلع احمد شاه است که دو بار قصد قتل مرا کرد و پس از خلع ایشان، که امری حتمی الوقوع است و وسائل آن مهیا شده، شما شاه خواهید شد و محمدحسن میرزا هم نسنجیده و شاید به طمع نیل به مقام سلطنت، گفتار سردار سپه را پذیرفت و به همین جهت در کشمکش ها و گفتگوهای که برای خلع سلطنت از احمدشاه در میان بود، مخالفت جدی نکرد.»

منبع: احمد امیراحمدی، خاطرات نخستین سپهبد ایران، غلامحسین زرگری نژاد، تهران، مؤسسه پژوهش و مطالعات فرهنگی

فرهنگی، ۱۳۷۳، صص ۲۳۴ - ۲۳۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariqh.com/news/48556/جمهوری-شکست-بعد-پادشاهی-سودان>